

CHRÁPANIE

Chrápánie patrí medzi bežné spánkové javy. Trápi mužov, ženy a nevyhýba sa ani deťom. Dôvodom chrápánie je znížená priechodnosť dýchacích ciest, ktorá vyvoláva chvenie mäkkého podnebia. Príčin môže byť viacero. Nielen príčiny a možnosti liečby chrápánie sú témou rozhovoru s primárom Otorinolaryngologického oddelenia vo Fakultnej nemocnici s poliklinikou Skalica, a.s. MUDr. Martinom Baraníkom.

Mám štvorročné dieťa a po nástupe do škôlky začalo chrápať a zle dýcha nosom. Treba vyhľadať lekársku pomoc?

Príčiny chrápánie u pacientov sú rôzne. U detí to býva najčastejšie zväčšená nosová mandľa, u dospelých príčin môže byť viacero. Ak vaše dieťa chrápe, bolo by dobré, aby ho detský lekár poslal k otorinolaryngológovi (lekár so špecializáciou v odbore ORL - diagnostika a liečba ochorení ucha, nosa a krku), kde bude dôkladne vyšetrené. V prípade, že bude mať zväčšenú nosovú mandľu, odporúča sa operačný zákrok.

Robí sa operácia nosovej mandle stále v lokálnej anestézii?

Nie, na našom oddelení sa robí adenotómia (vybratie nosnej mandle) už len v celkovej anestézii pod kontrolou kamery, čiže v stave uspania.

Ako prebieha zákrok?

Dieťa je vyšetrené u ORL špecialistu rinoendoskopicky (tenkou optikou cez nos, prípadne zrkadielkom). Ak mu bola nájdená zväčšená nosohltanová mandľa, dieťa je objednané na výkon. Čakacie doby sú približne 3-4 týždne. Dieťa podstúpi detské predoperačné vyšetrenie a absolvuje potrebné odbery. Príde na príjem, je uspaté. Pod kontrolou kamery sa vyberie kompletne nosná mandľa. Zastaví sa krvácanie. Ak miesto zákroku nekrváca, dieťa je prebudené a odvezené na izbu. Potom sú detičky sledované. Ak sa neobnoví krvácanie, nepridružia sa teploty alebo žalúdočné ťažkosti, deti sa vyspinkajú sa a na druhý deň po kontrole idú domov.

Môžu zostať rodič hospitalizovaný v nemocnici s dieťaťom?

Samozrejme. Do šiestich rokov veku dieťaťa je dokonca sprievod rodiča povinný, potom je to dobrovoľné. Sprievodcom môže byť aj otec, len to treba nahlásiť pri prijíme na oddelenie.

Aké sú príčiny chrápánie u dospelých?

U dospelého pacienta môže byť príčin chrápánie viacero. Najčastejšie je to krivá nosová priehradka, zväčšené nosové mušle alebo nosové polypy. Zriedkavejšie je príčinou zväčšený koreň jazyka, predĺžený čapík, eventuálne nádory alebo polypy v hrtane.

Ako teda postupovať, keď trpí chrápaním dospelý?

Rovnako ako u detí, všeobecný lekár by mal pacienta poslať na ORL ambulanciu. Tam je

pacient vyšetrený a je zistená príčina chrápánie. V prípade, že sa jedná o organickú príčinu (tzn. že v dýchacích cestách niečo zavadzia prúdeniu vzduchu), treba ju operačne odstrániť.

Väčšina príčin chrápánie sa dá liečiť operačne. Krivá priehradka sa operačne vyrovná a kostné alebo chrupkové hrany sú

vyňaté. Pacient môže voľne dýchať a nechrápe. K redukcii objemu tkaniva zväčšených nosových mušlí sa používa miniinvazívna elektrochirurgická technika RFITT (rádiofrekvenčne indukovaná termoterapia). Zárok sa robí v lokálnej anestézii a po vyčistení a zahojení nosa ťažkosti s dýchaním vymiznú.

Ako sa v dnešnej dobe operujú nosové polypy?

K odstraňovaniu nosových polypov sa na našom oddelení používa FESS inštrumentárium, tzn. v stave uspania sa jednotlivé polypy pod kontrolou kamery odstraňujú a čistia sa všetky prínosové dutiny postihnuté polypmi.

Spomínali ste, že operujete aj polypy a nádory na hrtane.

Áno. Ak u pacienta, ktorý je zachrípnutý a zachrípnutie trvá dlhšie ako mesiac, urobíme fibroskopické vyšetrenie hrtana a nájdeme na hlasivkách polyp, opuch

hlasivky alebo tumor, je takýto pacient objednaný na operačný zákrok (LMCH - laryngomikrochirurgia).

Ako prebieha zákrok?

Pacient je uspaný, pod mikroskopom je vyšetrený hrtan, odníme sa polyp alebo nádor a odošle sa na histologické vyšetrenie. Pacient je prebudený a na druhý deň ide domov. Výsledok histologického vyšetrenia je za 5 až 7 dní.

Čo by ste na záver odkázali svojim pacientom?

Hádam iba toľko, že ak majú pacienti akékoľvek problémy, či už chrápanie, zlé dýchanie nosom, zachrípnutý hlas, objavia si na krku "hrčku", nedajbože sa im zle dýcha, až sa dusia, alebo vyplývajú krv, treba prísť na vyšetrenie. Je veľmi dôležité vyšetriť pacienta, zistiť príčinu ťažkostí, a ak sa jedná o onkologické ochorenie, zachytiť chorobu v rannom štádiu.